

STICHTING WAKKA FOUNDATION

project voor advies en training van mentaal en/of fysiek beperkte kinderen in
Bamenda en Bali Nyonga Kameroen

'WAAR TWEE OLIFANTEN VECHTEN, LIJDT HET GRAS HET MEEST'

Kameroen was lang een stabiel land, maar in het West-Afrikaanse land is sinds
november 2016 de onrust snel toegenomen. | beeld afp / Marco Longari

UW GIFT VERANDERT LEVENS

BEZOEK ONZE WEBSITE EN ONZE FACEBOOKPAGINA

www.stichting-wakka-foundation.nl

en

www.facebook.com/StWakkaFnd

IBAN: NL04 RABO 0321 370 295

tel.: G. Walrecht +31 648 927 016

NIEUWSFLITS

Nederlands Dagblad door Sanne van Grafhorst

De ‘meest onderbelichte vluchtelingen crisis ter wereld’ speelt zich af in het Afrikaanse Kameroen, waar separatisten een eigen staat willen vestigen. Drie Engelstalige inwoners van het overwegend Franstalige land vertellen hoe het is om te leven in een gebied waar geweld de boventoon voert.

Bamenda Als de kinderen van zijn partner naar school gaan, leeft Paul Thompson voortdurend in onzekerheid of er iets met hen zal gebeuren. In de Engelstalige regio van Kameroen, waar de Europeaan al decennia woont, is naar school gaan een gevaarlijke zaak geworden. Separatisten willen van het gebied een onafhankelijke staat maken. Uit protest tegen de Franse overheersing hebben zij een schoolboycot opgelegd. Leerkrachten mogen geen lessen geven en ouders moeten hun kinderen thuis houden.

Het blijft niet bij woorden of dreigementen alleen. ‘Op diverse scholen in de regio zijn scholieren en personeel gekidnapt’, laat Thompson per mail weten. ‘Aan de poort van scholen vinden soms schietpartijen plaats. Het is dus niet ondenkbaar dat de kinderen van mijn partner iets overkomt.’

Het resultaat van de schoolboycot is dat 80 procent van de scholen in de regio inmiddels is gesloten, meldden de Verenigde Naties deze maand. Meer dan 600.000 kinderen worden daardoor getroffen.

Ook de kinderen van Grace Ebale gaan al drie jaar niet naar school. ‘Ik probeer ze zelf zo goed mogelijk les te geven’, vertelt de Kameroense, die in de stad Bamenda woont. ‘Daarnaast leer ik ze beroepsactiviteiten als breien, borduren en naaien. Maar dat ze het grootste deel van de dag thuis zitten, is niet gemakkelijk.’

Spookstad Inwoners van de noord- en zuidwestelijke provincies van Kameroen zitten klem tussen de Engelstalige separatisten en het leger van het verder Franstalige land. De schoolboycot is daar slechts een van de voorbeelden van. ‘Het is net als met een bekend Afrikaans gezegde: waar twee olifanten vechten, lijdt het gras het meest’, zegt Abgor Uzor, een andere inwoner van Bamenda. ‘Het leven van gewone mensen ligt in handen van de strijdende partijen.’ Inwoners hebben bijna wekelijks te maken met schietpartijen, ontvoeringen en verkrachtingen door beide kampen. Regelmatig vinden inwoners afgehakte lichaamsdelen of de lijken van vermoorde mensen op straat. Dorpen worden

www.stichting-wakka-foundation.nl

en

www.facebook.com/StWakkaFnd

IBAN: NL04 RABO 0321 370 295

tel.: G. Walrecht +31 648 927 016

platgebrand en ziekenhuizen liggen geregeld onder vuur. Aan medicijnen is een groot gebrek. Azor: 'Mijn schoonmoeder, die diabetespatiënt was, is in april overleden, omdat ze geen toegang tot medicatie had.'

Vanwege het gevaar moeten mensen constant op hun hoede zijn. 'Soms wordt er in mijn woonwijk geschoten', schetst Thompson. 'Dan lig ik 's avonds in bed met één oor te luisteren of het geluid dichterbij komt.'

Door het conflict ligt het openbare leven bovendien vaak plat. Elke maandag is het 'Ghost Town Day'. Winkels, bedrijven en openbare kantoren zijn dan gesloten. Mensen wagen zich bij voorkeur niet op straat en Bamenda lijkt dan wel een spookstad.

Op andere momenten kunnen inwoners niet overal heen reizen, omdat de separatisten wegversperringen hebben opgericht. Op die manier willen ze voorkomen dat militairen gemakkelijk toegang tot het gebied hebben. Een blokkade negeren, is niet aan te raden. Vorige week werd Cornelius Fontem Esua, de aartsbisschop van Bamenda, ontvoerd op het moment dat hij een afgesloten weg toch wilde betreden. Na een dag werd hij vrijgelaten. Bij de meeste ontvoeringen gebeurt dit echter pas nadat losgeld is betaald.

Discriminatie De situatie in Bamenda was niet altijd zo, vertelt Uzor. 'De stad was juist een van de meest vreedzame, levendige en gastvrije steden in Kameroen.' Hoewel een deel van de bevolking van het Engelstalige gebied al decennia naar autonomie verlangt, nam het conflict pas in november 2016 een gewelddadige wending. Ongewapende demonstranten werden toen door het leger onder vuur genomen. Sindsdien strijden verschillende milities voor onafhankelijkheid. In 2017 riepen zij de eigen staat Ambazonië uit.

Aan de protesten en onvrede ligt een gevoel van discriminatie ten grondslag, vertelt Thompson. 'Op sites van ministeries kun je vaak nauwelijks een Engelse versie van officiële documenten vinden. Als ik moet stoppen bij een checkpoint word ik altijd in het Frans ondervraagd. En hoewel er miljoenen zijn verdiend aan de olie die in de Engelstalige stad Limbe wordt opgepompt, zijn er nauwelijks Engelssprekende inwoners in dienst genomen.'

Toch kunnen de meeste mensen zich niet vinden in de acties van de separatisten.

Daarnaast leven ze in angst voor het leger. Soldaten staan erom bekend al ongekend hard op te treden wanneer ze iemand ervan verdenken een separatist te zijn. Urenlange vernedering, het afbranden van woningen en zelfs standrechtelijke executies komen voor. Om geweld te voorkomen, proberen veel inwoners zo onopvallend mogelijk door het leven te gaan. 'Ik draag geen rode of

www.stichting-wakka-foundation.nl

en

www.facebook.com/StWakkaFnd

IBAN: NL04 RABO 0321 370 295

tel.: G. Walrecht +31 648 927 016

zwarte kleding, omdat je dan al snel voor een separatist wordt aangezien', zegt Ebale. 'Mensen die motorrijden, een tatoeage hebben of zich in groepen op straat bewegen, zijn daarnaast verdacht.' Openlijk praten over het conflict durft ze niet. 'Vrijheid van meningsuiting, de vrijheid om te gaan en te staan waar je wilt – het is erg beperkt.'

Geweer Volgens officiële cijfers zijn de afgelopen drie jaar 450.000 mensen voor het geweld op de vlucht geslagen. Zij kwamen terecht in het Franstalige deel van Kameroen, of in buurlanden als Nigeria. Ook Ebale heeft erover gedacht om te vluchten: 'Maar ik heb een grote familie en zorg ook voor kinderen die niet van mezelf zijn. Ik wil hen niet achterlaten. Ik zie het juist als mijn missie om er te zijn voor de kwetsbare mensen die achterblijven.'

Bovendien, voegt Uzor eraan toe, is het niet gemakkelijk om een reisvisum te krijgen. 'Diverse keren heb ik geprobeerd om Bamenda te verlaten, maar door factoren die buiten mijn macht liggen, is dat nog nooit gelukt.'

Hoop dat het conflict ooit ten einde komt, heeft hij wel. 'Maar die dag ligt niet binnen handbereik. Ik heb de indruk dat de hardliners binnen de regering er nu nog van overtuigd zijn dat ze de oorlog kunnen winnen door de loop van het geweer. Dus zetten ze hun zaak voort, terwijl ondertussen mensen sterven en de humanitaire situatie snel verslechtert.'

De namen van de geïnterviewden in dit artikel zijn vanwege privacy- en veiligheidsredenen gefingeerd. De identiteit van de betrokkenen is bij de redactie bekend.

Vredesoverleg Helemaal stil rondom Kameroen is het niet. Zowel de VN Mensenrechtenraad als de VN Veiligheidsraad heeft zich over het conflict uitgesproken. Het Europees Parlement heeft daarnaast op 18 april een resolutie aangenomen die de mensenrechtenschendingen veroordeelt en tot een dialoog oproept, waarin de internationale gemeenschap een rol zou moeten spelen. Tot concrete acties, een boycot of interventie is het echter nog nooit gekomen. Eind juni maakte de regering van Zwitserland bekend dat ze vredesonderhandelingen voorbereidt tussen de regering van president Paul Biya en oppositieleiders in de Engelstalige regio. Veel mensen ontvingen deze boodschap echter met scepsis.

Een paar dagen later moest de politie in Genève traangas inzetten bij een demonstratie van Kameroeners, die protesteerden tegen de aanwezigheid van Biya in het land. Een Zwitserse journalist werd tijdens het tumult mishandeld. Voor de mishandeling werden woensdag zes leden van Biya's veiligheidsteam opgepakt.

www.stichting-wakka-foundation.nl en www.facebook.com/StWakkaFnd

IBAN: NL04 RABO 0321 370 295

tel.: G. Walrecht +31 648 927 016